

Pozmeňujúci návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky

Martina Chrena

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač č. 1728)

1. V čl. III v bode 6 v § 7a ods. 1 a 2 znejú nasledovne:

„(1) Výberové konanie uskutočňuje výberová komisia, ktorá má päť členov. Členom výberovej komisie môže byť len osoba, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Databázu kandidátov na členov výberovej komisie vytvára rada prokurátorov a prezident Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“). Troch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov zvolených radou prokurátorov. Dvoch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov vymenovaných prezidentom.

(2) Na účely vytvorenia databázy kandidátov na členov výberovej komisie prezident menuje a rada prokurátorov volí na obdobie piatich rokov po desať kandidátov na členov výberovej komisie. Databáza kandidátov sa zverejňuje na webovom sídle prezidenta a generálnej prokuratúry.“

2. V čl. III v bode 6 v § 7a sa za ods. 2 vkladá nový ods. 3, ktorý znie:

„(3) Vysokoškolské právnické vzdelanie člena výberovej komisie sa na účely tohto zákona preukazuje

- a) diplomom vydaným vysokou školou podľa osobitného zákona po skončení magisterského štúdia na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike,
- b) dokladom o vysokoškolskom štúdiu vydanom zahraničnou vysokou školou, ktorý je nostrifikovaný právnickou fakultou vysokej školy v Slovenskej republike, alebo
- c) dokladom o štúdiu vydanom zahraničnou vysokou školou štátu, s ktorým Slovenská republika uzavrela medzinárodnú zmluvu o vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní.“

Doterajšie odseky 3 až 8 sa označujú ako 4 až 9.

3. V čl. III sa vypúšťa bod 14.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

4. V čl. III v bode 26, § 19 ods. 1 znie nasledovne:

„(1) Vedúceho prokurátora (§ 4 ods. 3) vymenúva do funkcie generálny prokurátor na základe výberového konania a po predchádzajúcom vyjadrení rady prokurátorov.“

5. V čl. III v bode 29, § 21a znejú ods. 1 a 2 nasledovne:

„(1) Výberové konanie uskutočňuje výberová komisia, ktorá má päť členov. Členom výberovej komisie môže byť len osoba, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Databázu kandidátov na členov výberovej komisie vytvára rada prokurátorov a prezident. Troch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov zvolených radou prokurátorov. Dvoch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov vymenovaných prezidentom.

(2) Na účely vytvorenia databázy kandidátov na členov výberovej komisie prezident menuje a rada prokurátorov volí na obdobie piatich rokov po desať kandidátov na členov výberovej komisie. Databáza kandidátov sa zverejňuje na webovom sídle prezidenta a generálnej prokuratúry. Na posúdenie vzdelania člena výberovej komisie sa primerane použije § 7a ods. 3.“

6. V čl. III v bode 84, § 192 ods. 2 až 7 znejú nasledovne:

„(2) Disciplinárna komisia je zložená z predsedu a dvoch členov. Predsedu a ostatných členov disciplinárnej komisie, ako aj primeraný počet náhradníkov vymenúva na tri roky generálny prokurátor z kandidátov navrhnutých radou prokurátorov a prezidentom z prokurátorov alebo iných osôb, ktoré spĺňajú podmienky podľa tohto zákona. Dvaja členovia disciplinárnej komisie sú vymenúvaní z kandidátov navrhnutých radou prokurátorov a jeden člen z kandidátov navrhnutých prezidentom; pri vymenúvaní náhradníkov sa postupuje rovnako.“

(3) V žiadosti na predloženie návrhov na kandidátov generálny prokurátor určí počet členov disciplinárnej komisie, ktorých bude vymenúvať na základe návrhu jednotlivých navrhovateľov, a lehotu na predloženie návrhov na kandidátov, ktorá nesmie byť kratšia ako 45 dní od doručenia žiadosti. Rada prokurátorov a prezident predložia dvojnásobný počet kandidátov na členov disciplinárnej komisie a náhradníkov, ktorých bude generálny prokurátor vymenúvať. Ak bol ten istý kandidát navrhnutý viacerými navrhovateľmi, generálny prokurátor si od navrhovateľa, ktorého návrh bol doručený neskôr, vyžiada bez zbytočného odkladu nový návrh kandidáta.

(4) Za člena disciplinárnej komisie alebo náhradníka môže byť vymenovaný len prokurátor,

- a) ktorý vo funkcii pôsobí najmenej 10 rokov,
- b) proti ktorému sa nevedie disciplinárne konanie,
- c) ktorému nebolo uložené disciplinárne opatrenie,
- d) ktorý nie je generálnym prokurátorom, námestníkom generálneho prokurátora, špeciálnym prokurátorom, zástupcom špeciálneho prokurátora, krajským prokurátorom, námestníkom krajského prokurátora, okresným prokurátorom, námestníkom okresného prokurátora alebo členom rady prokurátorov.

(5) Prokurátor môže byť vymenovaný za člena disciplinárnej komisie najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Prokurátor sa tejto funkcie môže vzdať písomným oznámením generálnemu prokurátorovi. Funkcia predsedu alebo člena disciplinárnej komisie mu zanikne uplynutím kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené generálnemu prokurátorovi, ak nedôjde k dohode o skoršom zániku funkcie.

(6) Za predsedu a člena disciplinárnej komisie môže byť vymenovaná aj iná osoba ako prokurátor, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 10 rokov odbornej praxe. Na posúdenie vzdelania člena disciplinárnej komisie sa primerane použije § 7a ods. 3.

(7) Predsedovi a členovi disciplinárnej komisie zanikne funkcia

- a) zánikom služobného pomeru prokurátora,
- b) vymenovaním prokurátora za generálneho prokurátora alebo vymenovaním prokurátora za námestníka generálneho prokurátora, špeciálneho prokurátora, zástupcu špeciálneho prokurátora, krajského prokurátora, námestníka krajského prokurátora, okresného prokurátora alebo námestníka okresného prokurátora,
- c) vznikom členstva v rade prokurátorov,
- d) dňom právoplatnosti rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia,
- e) u inej osoby ako prokurátor, ak prestane spĺňať podmienky podľa ods. 6,
- f) smrťou.

Ostatné odseky sa primerane prečísľujú.

7. V čl. III bod 87 znie:

„87. V § 197 ods. 1 písm. f) znie:

„f) prezident Slovenskej republiky, pokiaľ ide o generálneho prokurátora.“

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

8. V čl. III sa vypúšťa bod 92.

Ostatné body sa primerane prečísľujú.

9. V čl. III v bode 105, § 212 ods. 1 znie:

„(1) Odvolacia disciplinárna komisia je zložená z predsedu a štyroch členov. Predsedu a ostatných členov disciplinárnej komisie, ako aj primeraný počet náhradníkov vymenúva na tri roky generálny prokurátor z kandidátov navrhnutých radou prokurátorov a prezidentom z prokurátorov alebo iných osôb, ktoré spĺňajú podmienky podľa tohto zákona. Traja členovia disciplinárnej komisie sú vymenúvaní z kandidátov navrhnutých radou prokurátorov a dvaja členovia z kandidátov navrhnutých prezidentom; pri vymenúvaní náhradníkov sa postupuje rovnako.“

10. V čl. III v bode 106 v § 212 sa za ods. 2 vkladajú odseky 3 – 7, ktoré znejú:

„(3) V žiadosti na predloženie návrhov na kandidátov generálny prokurátor určí počet členov disciplinárnej komisie, ktorých bude vymenúvať na základe návrhu jednotlivých navrhovateľov, a lehotu na predloženie návrhov na kandidátov, ktorá nesmie byť kratšia ako 45 dní od doručenia žiadosti. Rada prokurátorov a prezident predložia dvojnásobný počet kandidátov na členov odvolacej disciplinárnej komisie a náhradníkov, ktorých bude generálny prokurátor vymenúvať. Ak bol ten istý kandidát navrhnutý viacerými navrhovateľmi, generálny prokurátor si od navrhovateľa, ktorého návrh bol doručený neskôr, vyžiada bez zbytočného odkladu nový návrh kandidáta.

(4) Za člena odvolacej disciplinárnej komisie alebo náhradníka môže byť vymenovaný len prokurátor,

- a) ktorý vo funkcii pôsobí najmenej 15 rokov,
- b) proti ktorému sa nevedie disciplinárne konanie,
- c) ktorému nebolo uložené disciplinárne opatrenie,
- d) ktorý nie je generálnym prokurátorom, námestníkom generálneho prokurátora, špeciálnym prokurátorom, zástupcom špeciálneho prokurátora, krajským prokurátorom, námestníkom krajského prokurátora, okresným prokurátorom, námestníkom okresného prokurátora alebo členom rady prokurátorov.

(5) Prokurátor môže byť vymenovaný za člena odvolacej disciplinárnej komisie najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Prokurátor sa tejto funkcie môže vzdať písomným oznámením generálnemu prokurátorovi. Predsedovi alebo členovi disciplinárnej komisie zanikne funkcia uplynutím kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené generálnemu prokurátorovi, ak nedôjde k dohode o skoršom zániku funkcie.

(6) Za predsedu a člena disciplinárnej komisie môže byť vymenovaná aj iná osoba ako prokurátor, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Na posúdenie vzdelania člena disciplinárnej komisie sa primerane použije § 7a ods. 3. Iná osoba ako prokurátor môže byť vymenovaná za predsedu alebo člena odvolacej disciplinárnej komisie najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

(7) Funkcia predsedu alebo člena odvolacej disciplinárnej komisie zanikne

- a) zánikom služobného pomeru prokurátora,
- b) vymenovaním prokurátora za generálneho prokurátora alebo vymenovaním prokurátora za námestníka generálneho prokurátora, špeciálneho prokurátora, zástupcu špeciálneho prokurátora, krajského prokurátora, námestníka krajského prokurátora, okresného prokurátora alebo námestníka okresného prokurátora,
- c) vznikom členstva v rade prokurátorov,
- d) dňom právoplatnosti rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia,
- e) u inej osoby ako prokurátor, ak prestane splňať podmienky podľa ods. 6,
- f) smrťou.

Doterajšie odseky sa takisto primerane prečísľujú.

11. V čl. III sa v bode 107 v § 212 ods. „7“ označuje ako ods. „8“.

12. V čl. III sa v bode 108 v § 212 ods. „8“ označuje ako ods. „9“.

13. V čl. III. v bode 114 znie § 217c nasledovne:

(1) „Etická komisia má trinásť členov. Deväť členov etickej komisie je volených v priamych voľbách tajným hlasovaním jednotlivými zhromaždeniami prokurátorov. Štyroch členov etickej komisie menuje prezident. Členom etickej komisie môže byť prokurátor alebo iná osoba, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Členovia etickej komisie si zvolia spomedzi seba predsedu etickej komisie a podpredsedu etickej komisie. Predseda etickej komisie zvoláva a vedie zasadnutia etickej komisie a zastupuje etickú komisiu navonok. Podpredseda etickej komisie zastupuje predsedu tejto komisie v čase jeho neprítomnosti alebo ak ho svojím zastupovaním poverí predseda etickej komisie.

(2) Každé zo zhromaždení prokurátorov má právo zvoliť jedného člena etickej komisie; tohto člena môže aj odvolať a nahradiť iným členom. Člen etickej komisie má právo vzdať sa svojho členstva v etickej komisii. Oprávnenie plniť úlohy spojené s členstvom v etickej komisii zaniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k odvolaniu člena etickej komisie alebo k vzdaniu sa členstva v etickej komisii.

(3) Podrobnosti o voľbách a odvolaní deviatich členov etickej komisie volených zhromaždeniami prokurátorov upravuje volebný poriadok schválený radou prokurátorov.

(4) Zoznam členov etickej komisie zverejní generálna prokuratúra na svojom webovom sídle.“.

14. V čl. III. v bode 120 znie § 223 ods. 1 nasledovne:

„(1) Radu prokurátorov tvoria predsedovia prokurátorských rád a štyria ďalší členovia menovaní prezidentom. Členovia prokurátorskej rady menovaní prezidentom musia byť bezúhonní, mať vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Na posúdenie vzdelania členov sa primerane použije § 7a ods. 3. Predsedu prokurátorskej rady v prípade jeho neprítomnosti zastupuje príslušný podpredseda prokurátorskej rady.

15. V čl. III sa v bode 124 v § 224 ods. 2 písm. f) na konci vety bodka nahrádza čiarkou a dopĺňa sa nové písmeno g), ktoré znie:

„g) podáva písomne predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky návrhy na kandidátov na generálneho prokurátora a to odôvodnené a v termíne, ktorý určí predseda Národnej rady Slovenskej republiky“.

16. V čl. III v bode 130 v § 238 znie ods. 1 a 2 nasledovne:

„(1) Výberové konanie uskutočňuje výberová komisia, ktorá má päť členov. Členom výberovej komisie môže byť len osoba, ktorá je bezúhonná, má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe. Databázu kandidátov na členov výberovej

komisie vytvára rada prokurátorov a prezident. Troch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov zvolených radou prokurátorov. Dvoch členov výberovej komisie určí žrebom ad hoc pred výberovým konaním rada prokurátorov z kandidátov vymenovaných prezidentom.

(2) Na účely vytvorenia databázy kandidátov na členov výberovej komisie prezident menuje a rada prokurátorov volí na obdobie piatich rokov po desať kandidátov na členov výberovej komisie. Databáza kandidátov sa zverejňuje na webovom sídle prezidenta a generálnej prokuratúry. Na posúdenie vzdelania člena výberovej komisie sa primerane použije § 7a ods. 3.“

Odôvodnenie

Zmyslom a dôvodom predloženého pozmeňujúceho návrhu je

- a) **oslabiť niektoré navrhované právomoci generálneho prokurátora do vnútra systému, ktoré nemajú opodstatnenie a vytvárajú priestor pre prípadné zneužívanie týchto právomocí (bod 3. tohto návrhu),**
- b) **zaviesť reálnu možnosť disciplinárneho konania aj proti samotnému generálnemu prokurátorovi, čo v navrhovanom zákone absentuje (ak generálny prokurátor nepodá návrh na začatie disciplinárneho konania sám proti sebe) (bod 7. tohto návrhu),**
- c) **čiastočne otvoriť prokuratúru verejnosti, umožniť jej cez prezidenta nominovať do výberových, etických a pod. komisií aj právnikov iných než prokurátorov a umožniť tak do určitej miery verejnú kontrolu pri niektorých vnútorných procesoch v systéme prokuratúry (ostatné body tohto návrhu).**

Predložený pozmeňujúci návrh je, na rozdiel od znenia samotného predloženého návrhu zákona, v súlade s programovým vyhlásením vlády. V programovom vyhlásení sa píše:

Prokuratúra

Vláda prehodnotí legislatívne zásahy do postavenia a pôsobnosti prokuratúry uskutočnené v roku 2011, ktoré umožňujú priame i nepriame zásahy výkonnej moci do činnosti generálneho prokurátora a ostatných prokurátorov. Prijaté legislatívne opatrenia budú garantovať nezávislosť prokuratúry Slovenskej republiky. V zmysle odporúčaní a záverov prijatých Európskou komisiou na presadzovanie demokracie pomocou práva, Benátskou komisiou v Správe o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti justičného systému posilní funkčnú autonómiu generálneho prokurátora.

Vláda bude podporovať prijatie takej legislatívnej zmeny, ktorá:

- **ustanoví a bude garantovať nezávislé postavenie prokuratúry v systéme štátnych orgánov,**
- **bude garantovať funkčnú autonómiu generálneho prokurátora pri výkone prokurátorských oprávnení,**
- **modernizuje právnu úpravu prokurátorskej samosprávy, ktorú v zmysle záverov Benátskej komisie postupne spojí s výkonom verejnej kontroly prokuratúry,**

- bude garantovať vymenovanie do funkcie prokurátora na časovo neobmedzené obdobie a ustanoví spôsoby a dôvody zániku funkcie prokurátora,
- bude garantovať právo prokurátorov na všetkých stupňoch prokuratúry vykonávať svoje právomoci nezávisle od iných štátnych orgánov.

Zmeny, navrhnuté v samotnej novele zákona, sú pritom v príkrom rozpore s uvedenými dokumentmi, prijatými Európskou komisiou a Benátskou komisiou, a tým pádom aj v rozpore so záväzkami Programového vyhlásenia vlády. Verejná kontrola sa stráca a generálna prokuratúra sa neotvára verejnej kontrole, naopak. A tak, kým Benátska komisia vo svojej správe z roku 2011 považuje za najdôležitejšiu úlohu prokuratúry jej otvorenie voči spoločnosti, návrh zákona predložený do NR SR je absolútnom rozpore s týmito opatreniami. Ani len do Rady prokurátorov nevpúšťa novela nikoho iného, ako prokurátora. Takisto aj do disciplinárnej, výberovej a etickej komisie zostali dvere neprokurátorom zavreté. A to je zásadný problém – ak o všetkých veciach rozhodujú podriadení generálneho prokurátora, ktorých môže kedykoľvek bez kontroly disciplinárne trestať, potom de facto všetky procesy ovláda sám generálny prokurátor, a stáva sa neobmedzeným vládcom. Preto je nevyhnutné do komisií začleniť aj ľudí z mimo prokuratúry.

Korunou všetkého je to, že keď sa generálny prokurátor rozhodne, môže po dvoch upozorneniach na akýkoľvek nedostatok preložiť prokurátora svojvoľne na nižšiu prokuratúru. Nepotrebuje na takýto závažný zásah súhlas Rady prokurátorov ani iného orgánu. Načo potom existujú disciplinárne komisie, keď môže generálny prokurátor takto svojvoľne prekladať prokurátorov na nižšie prokuratúry? Je jasné, že si týmto oprávnením zabezpečí, aby všetky komisie a Rada prokurátorov pracovali ako potrebuje. Benátska komisia jasne odmieta takýto nátlak na podriadených prokurátorov. Podľa nej je preloženie prokurátora na inú prokuratúru bez jeho súhlasu mimo disciplinárneho konania prostriedkom na jeho ovplyvňovanie. Hrozba preložením sa môže využívať ako nástroj nátlaku na prokurátora, ktorý nie je „poslušný“.

Takéto široké oprávnenia nemá žiaden generálny prokurátor široko ďaleko, dokonca ani v Rusku nie. Generálny prokurátor sa stáva feudálom. Je to neobmedzený vládca, ktorého dokonca nie je možné ani potrestať. V novele totiž nie je upravené to, ako by mohol generálny prokurátor disciplinárne potrestať sám seba, ak by sa náhodou niečoho dopustil. Pripomíname, že aj Najvyšší súd dospel k terajším problémom novelami ústavy a sudcovských zákonov, na základe ktorých tam začal vládnuť silný predseda Najvyššieho súdu a predseda Súdnej rady v jednej osobe. Bez ohľadu na osobu na čele Generálnej prokuratúry, pretože prijímané pravidlá nie sú písané pre konkrétneho človeka, ale pre všetkých budúcich ľudí na čele GP, predložený návrh zákona je cestou k Harabinizácii Generálnej prokuratúry podobne, ako sa tomu v nedávnej minulosti stalo v súdnictve.

Ad a)

Ide najmä o navrhované oprávnenie generálneho prokurátora preložiť prokurátora na prokuratúru nižšieho stupňa v prípade dvoch upozornení. Faktom je, že toto oprávnenie je ľahko zneužiteľné, pričom spätné skúmanie a náprava v zásade nie sú možné; toto možné

zneužitie nie je vyvážené ani súhlasom prokurátorskej rady, ktorý sa vyžaduje. Upozornenie generálneho prokurátora nemá nejaké zvláštne náležitosti, navrhované ustanovenie nehovorí nič o tom, kedy je možné tento inštitút použiť, za akých podmienok – t. j. vždy, resp. kedykoľvek.

Preloženie prokurátora na prokuratúru nižšieho stupňa by malo byť len a výlučne výsledkom disciplinárneho konania, ktoré má svoje pravidlá, deje sa za účasti viacerých osôb, obvinený prokurátor má možnosť sa hájiť a prípadne sa proti rozhodnutiu odvolať. Sú tak zabezpečené jeho práva, čo však pri inštitúte upozornenia a preloženia generálnym prokurátorom chýba.

Benátska komisia jasne odmieta takýto nátlak na podriadených prokurátorov. Podľa nej je preloženie prokurátora na inú prokuratúru bez jeho súhlasu mimo disciplinárneho konania prostriedkom na jeho ovplyvňovanie. Hrozba preložením sa môže využívať ako nástroj nátlaku na prokurátora, ktorý nie je „poslušný“.

Pojem „služobné povinnosti“ nie je definovaný v platnom zákone č. 154/2001 Z.z., iba sa v niektorých ustanoveniach toto slovné spojenie spomína (napr. § 80). Problém však nie je v tom, či tu ide o nedostatočné plnenie služobných povinností, ale problém je v tom, že v § 189 navrhovanej novely je možné preložiť prokurátora na prokuratúru nižšieho stupňa iba za „závažné disciplinárne previnenie“ na základe právoplatného rozhodnutia disciplinárnej komisie. Pojem „závažné disciplinárne previnenie“ je definovaný v novele v § 188 ods. 2 ako závažné vzhľadom na povahu nesplnenej alebo porušenej povinnosti, spôsob vykonania, mieru zavinenia, príp. iné prítiažujúce okolnosti skutku. Tu je vidieť kvalitatívny rozdiel medzi „nedostatočným plnením služobných povinností“ a „závažným disciplinárnym previnením“, pričom v prvom prípade rozhoduje o preložení na prokuratúru nižšieho stupňa generálny prokurátor podľa vlastného subjektívneho uváženia a v druhom prípade disciplinárna komisia po vykonaní dokazovania, s tým, že disciplinárna komisia môže prijať aj miernejšie opatrenie.

V prípade, že prokurátor nevykonáva riadne dozor v trestných veciach a dôjde napr. k premlčaniu trestného stíhania, môže ho komisia preložiť na prokuratúru nižšieho stupňa. Generálny prokurátor tak však bude môcť urobiť aj v prípade, že príde do práce dva krát o 15 min neskôr, pričom je otázne, či by disciplinárna komisia vôbec mohla konať, teda či by toto správanie prokurátora (meškanie) mohla hodnotiť ako disciplinárne previnenie najnižšieho stupňa.

Toto opatrenie môže napomôcť iba k zavedeniu teroru, strachu a hrôzy medzi prokurátormi s cieľom ich zastrašiť a pôsobiť na nich, aby boli poslušní a ochotní rozhodovať žiaducim spôsobom.

Ad b)

Podľa predloženého návrhu zákona je na generálneho prokurátora oprávnený podať podnet na návrh na začatie disciplinárneho konania len generálny prokurátor samotný. Tým pádom v zákone absentuje akákoľvek forma kontroly nad konaním generálneho prokurátora, s výnimkou spoliehania sa na jeho „osvietenosť“ – že ak poruší zákon, sám to prizná a nechá sám seba disciplinárne trestať. Pritom stále platí, že všetci prokurátori v disciplinárnej komisii sú mu de factopodriadení.

Počas rokovania Ústavnoprávneho výboru sa objavil právny názor, že návrh na začatie disciplinárneho konania môže podať v podstate ktokoľvek, kto je oprávnený obracať sa na Ústavný súd – tento názor je však nesprávny a je bez opory v platnej právnej úprave.

Tvrdenie, že návrh na začatie disciplinárneho konania voči generálnemu prokurátorovi môžu podať všetky subjekty, ktoré sú uvedené v čl. 130 ods. 1 Ústavy SR (prinajmenšom teda najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor) je scestné, pretože touto logikou môžu podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti predsedovi Najvyššieho súdu SR podať minimálne tie isté subjekty z čl. 130 ods. 1 Ústavy SR. Ústavný súd však tento problém vyriešil vo svojej judikatúre a to najmä v kauzách Harabin, týkajúcich sa vtedajšieho predsedu najvyššieho súdu. V nich v súlade s § 74e zákona č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu a konaní pred ním rozhodoval o návrhoch ministerky spravodlivosti ako osoby oprávnenej na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania (napr. PL. ÚS 6/2012).

Znenie § 74e ods. 1:

„Na disciplinárne konanie voči predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podpredsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky sa primerane použijú osobitné predpisy. 21)“

Poznámka č. 21 k § 74e znie:

„Zákon č. 385/2000 Z.z.

Zákon č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry.“

Na druhej strane je situácia pri generálnom prokurátorovi trochu iná v tom, že v zákone č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry sa neuvádza iná osoba oprávnená podať návrh na disciplinárne konanie, ako vedúci prokurátori. Pričom najvyššie postaveným z vedúcich prokurátorov je generálny prokurátor a preto teda bývalý generálny prokurátor Dobroslav Trnka musel vzhľadom na cit. znenie § 74e podať návrh na disciplinárne konanie voči sebe samému (PL ÚS 8/05)

Tento problém nebol do dnešného dňa odstránený a v ostatnej novele zákona č. 154/2001 Z.z. v § 197 ods. 1 písm. f) bol schválený len odkaz, že návrh na začatie disciplinárneho konaní voči generálnemu prokurátorovi je oprávnený podať subjekt ustanovený osobitným predpisom. Toto ustanovenie je však kolosálna hlúposť, pretože nevyriešilo nič, vzhľadom na to, že ten oprávnený subjekt mal byť ustanovený práve v zákone č. 154/2001 Z.z. Týmto nedošlo ku konkretizovaniu § 74e ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z., keďže nebola ustanovená konkrétna osoba, ktorej by zákon priznal právo na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania voči generálnemu prokurátorovi. To znamená, že za súčasnej právnej úpravy je návrh na začatie disciplinárneho konania proti generálnemu prokurátorovi oprávnený podať len on sám.

Je tu jednoduchý spôsob nápravy tohto problému. Znenie § 197 ods. 1 písm. f) navrhujeme zmeniť tak, že návrh na začatie disciplinárneho konania voči generálnemu prokurátorovi je oprávnený podať prezident republiky.

Ad c)

Navrhuje sa, aby sa systém prokuratúry otvoril verejnosti v prípade niektorých vnútorných procesov a tým sa stal prehľadnejším a kontrolovateľnejším. Ide o disciplinárnu komisiu, odvolaciu disciplinárnu komisiu, výberovú komisiu, etickú komisiu a radu prokurátorov. Do všetkých týchto orgánov navrhujeme, aby jej členov nemenovali (nevolili) len prokurátori, resp. aby ich členmi neboli len prokurátori, ale aby nominačné právo mal aj prezident republiky, ktorý môže kandidátov hľadať aj medzi inými právnikmi než sú len prokurátori. Navyše, prezidenta republiky navrhujeme preto, aby došlo k určitému vyváženiu Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá volí generálneho prokurátora – a teda v zásade rozhoduje o tom, kto bude na čele prokuratúry stáť.

Týmito dvomi okruhmi návrhov sa snažíme docieľiť stav, kedy budú pomery v prokuratúre, ako v časti justičného systému otvorenejšie, verejnejšie, prehľadnejšie a do budúcnosti aj lepšie a kvalitnejšie.

Pozmeňujúci návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky

Martina Chrena

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač č. 1728)

Podpisy

Meno

Podpis

1. MARTIN CHREN

2. JOZEF KOLLÁR

3. JURAJ MIŠKOV

4. JANEK LIPIK

5. Martin Poláčik

6. Miroslav KISSOVÁ

7. Edouard Gallo

8. Lucia Hruscaková

9. Alojz PÉDÁČ

10. PAOL ŽARIAS

11. A. HILIK

12. Jozef Mihet

13. Peter OSVÁTKY

14. Eugen JORČIČA

15. Miroslav KADÚC

16.

17.

18.

